

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelinga
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Sendes kun til: lovavdelingen@jd.dep.no

Deres ref.:
16/1243 EO OKL/bj

Vår ref.:
2016/100002

Oslo, 25. mai 2016

Høringsuttalelse – evalueringen av offentleglova

1. Innledning

Det vises til departementets høringsbrev datert 25. februar 2016 med tilhørende evalueringsrapport utarbeidet av Oxford Research AS.

Innovasjon Norge er et av rettssubjektene som er intervjuet av Oxford Research under arbeidet med evalueringen. Som en av de større virksomhetene i gruppen selvstendige rettssubjekter, finner vi det naturlig å knytte noen merknader til det bildet som er beskrevet omkring praktisering av offentleglova i selvstendige rettssubjekter.

2. Kort om Innovasjon Norges forhold til offentleglova

Innovasjon Norge ble opprettet 1. januar 2004 som et resultat av en sammenslåing av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Norges eksportråd, Norges turistråd og Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO). Ved sammenslåingen var SND underlagt offentlighetsloven 1970, og det nye selskapet ble omfattet av offentlighetsloven 1970, senere offentleglova 2009, med enkelte tilpasninger gjennom offentlegforskrifta § 1 tredje ledd bokstav g.

3. Innovasjon Norges merknader i lys av evalueringens konklusjon om offentlighet i selvstendige rettssubjekter

Oxford Researchs analyse av de selvstendige rettssubjektenes forhold til offentleglova, indikerer at det i gruppen selvstendige rettssubjekter som sådan er det generelt lav kunnskap om offentleglova. I gruppen sett under ett synes det videre å være en oppfatning av at det er unødvendig ressursbruk å etablere rutiner, systemer og bygge kompetanse på offentleglova, sammenholdt med en generell lav etterspørsel fra presse og allmenhet.

Gruppen selvstendige rettssubjekter er mangeartet og ulik, og som evaluator selv peker på er disse sammenfattende betraktningene ikke nødvendigvis dekkende for de større virksomhetene. Innovasjon Norge opplever å ha en god kompetanse på lovverket, etablerte rutiner og mangeårig praksis og erfaring med praktisering av nåværende og tidligere lov. Innovasjon Norge mottar og behandler et så vidt stort antall innsynsbegjæringer årlig at det er nødvendig og organisatorisk fornuftig å bygge gode rutiner og god kompetanse på området i utvalgte avdelinger og funksjoner.

De generelle funn og observasjoner omkring offentleglovas stilling i selvstendige rettssubjekter omfattet av loven, leder til at evaluator konkluderer med at betydelige kollektive midler kan forvaltes i kommune-Norge uten at virksomheten utsettes for offentlighet. Som en betydelig forvalter av statlige

og fylkeskommunale tilskuddsmidler, vil Innovasjon Norge presisere at det vesentligste av innsynsbegjæringer selskapet behandler, nettopp knytter seg til selskapets forvaltning av de offentlige midler selskapet får tildelt. Selskapets tildelinger publiseres også uoppfordret på Innovasjon Norges hjemmesider. Innovasjon Norge er av det syn at selskapets forvaltning av fellesskapets midler således rent faktisk er gjenstand for offentlighet gjennom stadige innsynsbegjæringer i enkeltsaker, og at dagens regulering i kombinasjon med selskapets organisering, kompetanse og rutiner legger til rette for demokratisk kontroll med forvaltningen av selskapets mandat.

4. Noen særlige merknader omkring offentlighet i anbudsprosesser

Departementet åpner i høringsbrevet for at høringsinstansene også kan komme med merknader til eventuelle behov for lov- og forskriftsendringer, uavhengig av om problemstillingen er omtalt i evalueringen.

Innovasjon Norge vil benytte anledningen til å dele noen erfaringer med offentlighet i anbudsprosesser, med grunnlag i offentleglova § 23 tredje ledd.

Innovasjon Norge opplever stadig at tilbydere i anbudskonkurranser begjærer innsyn i de øvrige tilbud som er innsendt i konkurransen. Enkelte tilbydere synes å ha etablert en praksis der det rutinemessig begjæres innsyn i samtlige øvrige tilbud i konkurransen. Inngitte tilbud inneholder typisk taushetsbelagt informasjon, og det krever betydelige ressurser å foreta nødvendige sladdinger og utelatelser før oversendelse. En god og korrekt gjennomføring av offentlige anskaffelser krever fra før store ressurser, og den markerte økningen i antall innsynsbegjæringer gjør prosessen ytterligere kostnads- og ressurskrevende.

Motivasjonen for å be om innsyn i konkurrenters tilbud synes ikke nødvendigvis begrunnet i ønske om eller behov for å etterprøve riktigheten i den foretatte tildelingen. Dette illustreres særlig i tilfeller der også den aktøren som har fått tildelt oppdraget, begjærer innsyn i de øvrige tilbud i konkurransen. Dagens regulering av offentlighet i offentlige innkjøp gir tilgang til informasjon om konkurrenter som ellers ikke ville vært tilgjengelig, og det er trolig grunnlag for å påstå at nettopp denne reguleringen åpner for en bruk av offentleglova i strid med intensjonene, slik også Oxford Research peker på i sin evaluering. Den bruken av offentleglova § 23 tredje ledd som Innovasjon Norge oppfatter brer om seg, kan i ytterste konsekvens begrense konkurransen dersom tilbydere unnlater å delta i frykt for at konkurrenter vil bruke konkurranse til å få innsikt i informasjon som tilbyderen ikke ønsker gjort kjent.

Det bærende hensyn bak innsynsretten er å sikre at tildeling har funnet sted i tråd med kravspesifikasjon, tildelingskriterier og anskaffelsesregelverket for øvrig. Innovasjon Norge vil foreslå at dette hensynet ivaretas gjennom innsynsrett (etter at leverandør er valgt) i protokoll og det vinnende tilbudet. Dette kan sikres gjennom følgende formulering i offentleglova § 23 tredje ledd:

«Det kan gjerast unntak frå innsyn for tilbod og protokoll etter regelverk som er gitt i medhald av lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlege innkjøp. Etter at valet av leverandør er gjort gjeld ikkje unntaket for protokollen og det vinnande tilbodet.»

Med vennlig hilsen
for Innovasjon Norge

Bjørn O. Olsen
Juridisk direktør